

Koncepce pro boj se suchem: Česká republika má dobrou prevenci, opatření vedou k omezení následků sucha a nedostatku vody

12. 01. 2023

11.1.2023 - Tisková zpráva – S plněním Koncepce ochrany před následky sucha pro území ČR, kterou připravila Mezírezortní komise VODA-SUCHO, se dnes seznámila vláda. Dokument vyhodnocuje pokrok v oblasti strategických cílů, které resorty zemědělství a životního prostředí, ale i průmyslu a obchodu, místního rozvoje a vnitra, postupně naplňovaly ve 41 konkrétních úkolech v období 2017–2022. Komise, která pracuje již osm let, rovněž připravovala průběžné „Poziční zprávy“ o plnění opatření v jednotlivých letech.

Na realizaci opatření obsažených v Koncepci bylo v hodnoceném období 2017–2021 průměrně každoročně vynaloženo 13,2 miliardy korun na opatření Ministerstva zemědělství (MZe) a 2,7 miliardy korun na opatření Ministerstva životního prostředí. Vykazování financí pro rok 2022 není kompletní.

„V oblasti vodního hospodářství bylo prioritou zabezpečit dostatek pitné vody a její distribuci, bylo vybudováno 686 kilometrů vodovodních sítí, 34 úpraven pitné vody a zafinancováno 63 projektů propojení vodárenských soustav, což umožnilo nově napojit 104 tisíc obyvatel. Dochází i k posílení vodních zdrojů přípravou vodohospodářské soustavy na Rakovnicku a výstavby vodní nádrže Vlachovice. Vodní poměry v krajině posílilo 2 300 malých nádrží a rybníků a akumulací prostor rybníků zvýšilo odbahnění o 1,3 milionu metrů krychlových. Mezi dokončené úkoly patří například novela vodního zákona, která vytvořila rámec pro činnost veřejné správy pro období nedostatku vody, nebo byly vytvořeny plány pro zvládání sucha na úrovni krajů. Pro potřeby zemědělství a ochrany půdy vznikla řada digitálních aplikací včetně erozní kalkulačky, erozních událostí, bonity půd a kvality zemědělské půdy. Tyto údaje náš resort využil při změnách vyhlášek a podmínek vyplácení zemědělských dotací zejména s cílem omezit erozi a zvýšit podíl organické hmoty v půdě,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL).

Na přípravu výstavby víceúčelových vodních nádrží (Vlachovice, Kryry, Senomaty a Šanov) bylo alokováno 663 milionů korun a na rekonstrukce přivaděčů v objemu 78 milionů korun. Úspěšná byla demonstrace metod umělé infiltrace pro posílení zdrojů podzemních vod v podobě dvou funkčních projektů v Meziboří a meandru Jordán na Orlici.

„Další splněné cíle se týkají například rekonstrukce a doplnění státních sítí pro monitoring stavu povrchových a podzemních vod (provozované Českým hydrometeorologickým ústavem) nebo zprovoznění systému HAMR pro hodnocení meteorologického, hydrologického a agronomického sucha. Ten prezentuje informace předpovědní služby pro sucho a funguje jako nástroj pro rozhodování orgánů pro zvládání sucha a vodoprávních úřadů,“ uvedl ministr životního prostředí Marian Jurečka (KDU-ČSL).

Podle vrchního ředitele Sekce vodního hospodářství MZe Aleše Kendíka jsou prakticky všechna opatření obsažená v Koncepci dlouhodobá a je nezbytné v jejich naplňování pokračovat s ohledem na vývoj změny klimatu podle existujících scénářů.

„Zabezpečení udržitelných, předvídatelných zdrojů pitné vody, realizace připravovaných nádrží, zajištění dostatku vody pro závlahy, stejně jako posílení vody v krajině jsou zásadní opatření k omezení dopadu sucha a nedostatku vody na kvalitu života obyvatel a pro prosperitu našeho hospodářství. Ministerstvo zemědělství má osvědčené dotační programy připraveny, a pokud budou finančně zajištěny, významně v Česku posílí ochrana před následky sucha,“ řekl vrchní ředitel Kendík.

„Základní podmínkou pro další kroky je udržitelné financování opatření a také nastavení indikátorů, které budou lépe měřit efektivitu jednotlivých opatření. Vyřešit musíme také příliš zdoluhavé realizace komplexních pozemkových úprav nebo postup v případě komplikovaných vlastnických poměrů, které brzdí změny v případě vodních toků, nádrží i melioračních odvodňovacích zařízení. Další úkoly do budoucna se týkají řešení starých meliorací, budování zdrojů vody pro zvládání přírodních požárů nebo využívání územního plánování tak, aby skutečně pomáhalo hospodaření s vodou v krajině i v obcích. Pracovat musíme také na podrobnějším sledování kvality vody, moderním čištění odpadních vod, lepším využívání plánů pro zvládání sucha a samozřejmě musíme pokračovat s opatřeními v krajině včetně protierozních, rozšiřování ekologického a precizního zemědělství, stejně jako rozšiřovat recyklaci a úspory vody v průmyslu, energetice, zemědělství i službách,“ uvedl Petr Hladík, náměstek ministra životního prostředí.

Mezirezortní komise VODA-SUCHO doporučuje zachovat strategické cíle Koncepce i do dalšího období, na základě dosavadního plnění budou navržena upřesnění a úpravy některých opatření pro zvýšení jejich efektivity. Upravenou Koncepti předloží ministerstva vládě do konce dubna 2023.

Mezirezortní komise VODA-SUCHO vznikla dohodou ministrů zemědělství a životního prostředí v roce 2014 jako reakce na první rok výrazného suchého období.

Vojtěch Bílý

tiskový mluvčí Ministerstva zemědělství